

- 1. תפיסות מוטעות בנוגע לבחינה הפסיכומטרית – ד"ר יואב כהן, מרכז ארצי לבחינות ולהערכה**
- דעות שונות, המובעות בתקשורת, על אופיה, תפקידה ותיפקודה של הבחינה הפסיכומטרית, מעידות על כך שקיימת בורות בנוגע למערכות המיון להשכלה הגבוהה. בניגוד להצהרות המושמעות בכלי התקשורת, הרי שנתונים עדכניים, בנוגע לרלבנטיות של הבחינה הפסיכומטרית לחוגי לימוד שונים, מראים כי לתחומים השונים הנכללים בבחינה קשר הדוק להצלחה בלימודים. בנוסף לכך, בניגוד לטענות על קיפוח מגזרים מסוימים, הנתונים האמפיריים מוכיחים כי הבחינה הפסיכומטרית משקפת נאמנה את תוצריהן של מערכות החינוך המגוונות במדינת ישראל, ואינה יוצרת הבדלים יש מאין. ולבסוף: המגמות הסותרות, המסתמנות במשרד החינוך בנוגע לאופיה העתידי של תעודת הבגרות, מעוררות שאלות לגבי חוסנה כחזאי להצלחה בלימודים במערכת ההשכלה הגבוהה.
- 2. סקר מעקב – רישום וקבלה למכללה לחינוך גופני ע"ש זינמן במכון וינגייט לשנים תשנ"ו, תשנ"ז, תשנ"ח – ד"ר מיכה קניץ, המכללה לחינוך גופני ע"ש זינמן במכון וינגייט**
- ניתוח נתונים של תהליכי הרישום והקבלה במהלך 3 שנים מאפשר קבלת מידע חשוב שבעזרתו ניתן לחזות את אופייה, נטיותיה ורמתה של אוכלוסיית המועמדים הפונים, הנרשמים והמתקבלים ללימודים במכללה. השימוש במידע זה יבוא לידי ביטוי בטווח הקצר: בעת תהליך הרישום של השנה הנוכחית, ניתן לקבל החלטות נבונות "בזמן אמת". בטווח הארוך – יעזור למקבלי ההחלטות במכללה לגבש מדיניות מכללתית לקבלות מספר הלומדים, רמתם ומינם ויעזור בתכנון ובהערכות לקראת שנת הלימודים הקרובה. המשתנים שיוצגו בסקר זה: התפלגות רוכשי המעטפות הרשמה והחזרתם, יחס בין הרוכשים למחזירים, ועדות קבלה, האחוז והיחס בין מספר הסטודנטים המתקבלים לבין מדדי הקבלה השונים.
- 3. האקדמיזציה של ההכשרה להוראה – ד"ר דרורה כפיר, המכון לחקר הטיפוח בחינוך, האוניברסיטה העברית; בית-ברל**
- השכלה אקדמית כבר אינה נחלת שכבה צרה ונבחרת. השכלה זו הופכת לא רק לנחלת שכבות חברתיות רחבות ומגוונות יותר, אלא גם תנאי כניסה לעיסוקים רבים יותר. ההוראה, מצידה, הופכת לעיסוק המחייב השכלה והכשרה אקדמיים. מה קורה בישראל? 17 מוסדות להכשרת מורים הם כיום מכללות אקדמיות, ועוד מספר מוסדות מצויים בתהליך לקראת קבלת הכרה. בראשית שנות התשעים, כשרק 8 מכללות זכו להכרה, נערך מחקר רב היקף אשר בחן חמש שאלות, ביניהן את איפיוני הסטודנטים, הסגל ותוכנית הלימודים. סקירת הנעשה בהכשרה להוראה באוניברסיטאות מאפשרת דיון גם בצורך שלהן להיערך לקראת עידן חדש בהכשרת המורים. בחינת התהליכים המתרחשים בהשכלה הגבוהה בישראל מבססת המלצות לשינוי מעמדן של המכללות האקדמיות להכשרת מורים.
- 4. דיווח ממצאים מהמשוב הארצי למערכת החינוך – גב' תמר אבירם, מרכז ארצי לבחינות ולהערכה**
- מטרת המשוב הארצי למערכת החינוך היא לאסוף מידע ברמה הארצית על הישגי התלמידים ועל ההספק של תכנית הלימודים. במסגרת מערך המשוב הארצי נבחנו ביוני 1996 תלמידי כיתות ד' וכיתות ח' במתמטיקה ובשפת-אם (עברית או ערבית). ביוני 1997 נבחנו תלמידי כיתות ח' באנגלית, ובימים אלה מועבר מבחן משוב במדעים ובטכנולוגיה לבוגרי כיתות ו'. הרצאה זו תוקדש לדיווח הממצאים העיקריים שהתקבלו במבחני המשוב במתמטיקה ובשפת אם. במסגרת זו ידווח הישגי התלמידים תוך התייחסות גם לרמת ההעמקה שבה נלמד המקצוע, כמו כן ידווחו השוואות בין קבוצות אוכלוסייה שונות תוך התייחסות למשתנים כגון: מדד טיפוח בית ספרי, מגדר (בנים/בנות), מגזרים (יהודי/לא יהודי) וסוגי פיקוח (ממלכתית-דתי).
- 5. המערכות לחינוך משלים עבור ילדים עולים מבריה"מ – גב' אמה סוטניקובה (עיתונאית, לשעבר דוברת איגוד מורים עולים)**
- בתחילת שנות ה-90 בישראל, הוקמו מערכות לחינוך משלים עבור ילדים – עולים מבריה"מ לשעבר. המערכות המצליחות ביותר כיום הן "מופת" ו"ארגון מורים עולים", כל אחד מארגונים אלה הקים רשת של מרכזים לימודיים בכל רחבי הארץ. המרכזים ובתי הספר של "מופת" הוקמו על מנת להעמיק את הלימוד במקצועות המדעים המדויקים, אך בתוכניתם נכלל גם לימוד השפה הרוסית, ספרות, אנגלית ותולדות האמנות. המרכזים הלימודיים של ארגון המורים העולים הוקמו בהתחשבות

בצרכיהם של ילדים בכל שכונה ועיר ומתאפיינים בגיוון גדול של המקצועות הנלמדים. במקביל הוקמו בתי ספר להעמקת הלימוד של המתמטיקה והפיזיקה, קבוצות הכנה לבחינה הפסיכומטרית ובתי ספר להתפתחות יצירתית לגילאים צעירים. כיום הלימוד במרכזים הלימודיים הללו מתקיים ברוסית ובעברית. תוכניות הלימוד מעובדות ע"י קבוצות מתודיות מקצועיות תוך התחשבות בתוכנית של משרד החינוך, על מנת שילידים אשר עדיין לא התרגלו לשפה העברית יתאפשר שלא לפגור בחומר הנלמד במקצועות הבסיסיים הנלמדים בבתי הספר במסגרת החינוך הרשמי. בקרב התלמידים הועברו אולימפיאדות במתמטיקה, בהן הראו התלמידים תוצאות גבוהות. סקרים הראו כי התלמידים הלומדים במרכזיים הלימודיים ברשתות של מערכות החינוך המשלים הראו את התוצאות הלימודיות הטובות ביותר במסגרת החינוך הרשמי, קלטו את השפה העברית טוב יותר, ונקלטו ביתר קלות במערכת החינוך הרשמי.